

Somogyi Szilveszter emlékezete a törvényhatóság gyászközségülésén

A főispán, a polgármesterhelyettes, a liberális párt, a szociáldemokraták és az egységes párt emlékezése Szeged nagy alkotó polgármesteréről

(A Délmagyarország munkatársától.) Hétfőn délután Szeged törvényhatósági bizottsága emlékezett a város nagy halottjáról, dr. Somogyi Szilveszterről. Az emlékközségülést a főispán a szomorú nap első hónapfordulójára tűzte ki. A városháza toronyárbócára felvonták a fekete lobogót, amely komoran hirdette Szeged gyászát.

A Széchenyi-téren, a városháza előtt diszruhás lovasrendőrök álltak őrséget, a városháza lépcsőit szőnyeggel borították be és a közgyűlési terem faloldalán kiállították Somogyi Szilveszter maradandó művészettel megfestett portréját — Nyilassy Sándor utolsó alkotását — gyászfátyolba vont palmaággal díszítetten.

A sötét ruhába öltözött bizottsági tagok csendben gyülekeztek és öt órakor már zsufolásig megtöltötték a közgyűlési terem padjait. Az erkély középső pályájában az elhunyt polgármester gyászfátyolos özvegye és mély gyászba borult családjának tagjai foglaltak helyet, az elnöki emelvényen szemben elhelyezett székeken meghívott vendégek, középen dr. Glattfelder Gyula megyéspüspök, mellette dr. vitéz Shvoy Kálmán altábornagy és Apostagh József tábornok, aki Nagyszombathy Miksa altábornagy képviselőjében jelent meg, majd Láng-Mittelek Ernő táblaelnök, Széki Tibor rektor, Zombory Jenő főügyész, Tarajossy Béla ügyész, elnök, Paraszky Gyula törvényszéki, Lukács Ignác járásbíró elnök, Löw Immanuel felsőházi tag, főrabbi, dr. Aigner Károly ny. főispán, Bugyi József postaigazgató és Szepessy Aladár pénzügyigazgató.

Hat óra után néhány perccel vonult be Baranyi Tibor főispánnal az élén a város magisztrátusa és ebben a pillanatban

megkondult a városháza harangja.

A főispán elfoglalta az elnöki széket és mély csendben üdvözölte a meghívott vendégeket, a gyászoló család tagjait, majd megnyitotta az ülést.

— Ezt a rendkívüli közgyűlést — mondotta Baranyi főispán — nemcsak a magam elhatározásából, hanem a közóhajok engedve hívtam egybe, hogy a törvényhatóság kifejezhesse fájdalomát, melyet polgármesterének elvesztése relett érez. Somogyi Szilveszter emléke kitörhetetlenül él mindannyiunk lelkében, de gondoskodnunk kell róla, hogy utódaink is megőrizhessék ezt az emléket.

A város harangjának állandó zugása közben mondotta ezután a főispán:

— Indítványozom, hogy a törvényhatósági bizottság néma felállással adozzon Somogyi Szilveszter emlékének mindaddig, amíg szól a harang.

A közgyűlés tagjai néma megilletődéssel állva, mozdulatlanul várták meg, amíg elhal az emlékező-gyászoló harangzugás.

Ezután megilletődött csendben

dr. Pálffy József polgármesterhelyettes

emlékezett Somogyi Szilveszterről.

— A férfin, — kezdte beszédét Pálffy polgármesterhelyettes —, aki husz éven keresztül ebben a teremben annyit vitázott, érvelt, ellenzett és védett, bölcs előrelátással, igazságának biztos tudatában, kiváló szónoki képességeinek meggyőző erejével, bátran szembe szállt ellenvéleményekkel, téves felfogásokkal, sokszor egymaga mindnyájunk ellen, ... a férfin, aki mindenkor önzetlenül, jó közügyért harcolt és küzdött fáradhatatlanul, ... aki a közigazgatás utvesztőjének legalaposabb ismerője és a város minden polgárának jószágos atyja, pártfogója, barátja volt, ... a város közönségének őszinte fájdalomára és pótolhatatlan veszteségére, ... az élők sorából örökre eltávozott.

— Szeged alkotó, nagy polgármestere, kinek nevéhez fűződik a város fejlődéstörténetének legfényesebb korszaka, a legnehezebb idők husz esztendejének bölcs, tapintatos, előrelátó és igazságos

városkormányzata, a fogadalmi templom, az egyetem, a klinikák, a gazdasági vasut, népjóléti, közegészségügyi, kulturális intézmények és létesítmények egész sora, aki nemes szívének utolsó dobbanásáig ezért a városért, szülővárosáért dolgozott, — pihenni tért a város másik legnagyobb, legjobb és leghűbb polgára, Klebelsberg Kuno gróf mellé.

— A mi szemünkben a minden muló cinnél és rangnál nagyobb tekintélyt és értéket adott kiváló emberi erényekkel és tulajdonokkal áldott egyéniségének önmaga. A polgári erények ily ritka egyisége előtt, a halottakat megillető néma hódolat mélyen meghajtjuk Somogyi Szilveszter emlékének idézésekor a tisztelet, elismerés és hála gyászelvényes zászlaját.

— Amikor a ragyogó májusi napfényben tündöklő ércpokorsót fejedelmi tiszteletadással a városházától a fogadalmi templom kriptájába, legfőbb működésének színteréről élete legszebb és legnagyobb alkotásának helyére és nem távoli temetőbe kísértük, azt akartuk kifejezni, hogy Somogyi Szilveszter földi maradványait talizmánként a városban akarjuk tartani és a balzsamozással nemcsak a pihenőre tért fáradt test épségét, hanem a közöttünk hagyott szellem örökségét kívántuk elárvult városunk javára biztosítani.

— És a két egymás mellé helyezett ércpokorsó falán, — fejezte be beszédét — a székesegyház kriptájának hatalmas boltívein át a városra boruló sötét éjszakában világosság sugárzik felénk, Klebelsberg Kuno és Somogyi Szilveszter szellemének minden akadályon áttörő rádium fénye az, mely mutatja nekünk és késő utódainknak az utat, melyen boldogtalan hazánk és városunk javáért dolgozó minden hű szegedi polgárnak haladni és nagyjaink megkezdett munkáját folytatni kell.

A polgármesterhelyettes ezután

indítványozta:

mondja ki a közgyűlés, hogy a gyászközségülésen az elhalt polgármester érdemeinek méltatását tartalmazó beszédek, Baranyi Tibor főispánnak a temetésen mondott gyászbeszédével együtt a közgyűlés jegyzőkönyvében megörökíti, Somogyi Szilveszter sírhelyét művészi módon kiképezeti, Somogyi Szilveszter emlékére 20 ezer pengős örök alapítványt létesít, a kamatokat évről-évre az alapító levélben meghatározandó célra fordítja, Somogyi Szilveszter nevére új utcát vagy teret nevez el. A közgyűlés a határozatok végrehajtásával a polgármestert megbizsa azzal, hogy javaslatait a júniusi rendes közgyűlés elé terjessze. Somogyi Szilveszternek Nyilassy Sándor által készített arcképét a városháza tanácstermében helyezik el.

A nagy helyveléssel fogadott javaslatához előszörnek dr. Tóth Imre

az egységes párt

nevében szól.

— Husz nehéz éven át volt a város terheinek, gondjainak hordozója — mondotta — a nemzet és a város történetének legválságosabb, legveszélyesebb két évtizedében. És kiállta a tűzpróbát. Mindig megtalálta a helyes utat és sohasem törődött a munkáját, törekvéseit félreértők gyalázkodásaival, az ellentétek kiegyenlítésére törekedett és azokban a veszedelmes napokban, amikor a végzet került el a város fölött, minden erejével, igyekezett megakadályozni a már-már elkerülhetetlennek látszó vérontást. Szinte elszigetelten állt a polgárság mindenki által elhagyott frontján. Sokan dobálták meg követ, de ő nyugodt lélekkel járta a kálváriát, mert tudta, hogy a hosszú nagy-

péntek után elkövetkezik igazságának feltámasztása.

Ezután Somogyi Szilveszter alkotásairól emlékezett meg. Szeged népe mindig büszke lehet arra — mondotta —, hogy sorából került ki, hogy fia volt. Nagy családját, ezt az egész várost most árván hagyta itt és mindannyian érezzük az ürt, amely utána maradt. Egyetlen halk örömrünk van csak mély gyászközségben, az, hogy a miénk volt.

A szabadelvű párt

nevében ezután dr. Pap Róbert mondott megindító emlékbeszédet.

— Mint ahogy hajdan a hegytetőkön kigyulladó őrütek vitték hírül valamely nagy esemény bekövetkezését — mondotta —, ugy most egymást után gyúlnak fel a gyászok a fáklái itt-amott, mindenütt a városban és hirdetik, hogy Somogyi Szilveszter nincs többé. De talán sehol nem lobog az emlékezés lángja oly hatalmasan, mint ebben a teremben, amely Somogyi Szilveszternek, a város nagy építőmesterének a műhelye volt.

— Lehetséges, — folytatta dr. Pap Róbert —, hogy az alkotó ház, amely őt a huszas években elfogta, gróf Klebelsberg Kunótól szállott reá, de miként a mágnesnek elektromosságra van szüksége, hogy energiát termeljen, ugy Klebelsberg alkotó zsenije csak Somogyi Szilveszter lelki asszociációja, erős akarata, a város iránti nagy szeretete útján jutott érvényesüléshez.

— Ha Klebelsberg Kuno a mai Szeged megteremtője, ugy Somogyi Szilveszter annak megalkotója. Klebelsberg teremtő fantáziája szárnyaszegetten hullott volna alá Somogyi Szilveszter lázas energiája, reális idealizmusa nélkül. De Somogyi Szilveszter nemcsak alkotásaival állított magának emléket a városban, hanem életének példájával is.

— A háboru fergetegében került a város élére és vezette azt sulyosan megnehezült életviszonyok között, Százszorosan szenvedte át az összeomlás kínjait, amikor határvárossá látta degradálódni az ő imádott városát.

— De ő az Alföld szülőtte volt, amelyből szivósságot, kopárságot mellett is termékenységet, szárazságkor is érlelődést hozott magával, éppen úgy, mint az Alföld növényi terméke, az akác, mely bár futóhomokba ereszt gyökereit, virágai-ból mézet, fájából szerszámot és tüzelőt ad. Ezért adatott meg Somogyi Szilveszternek, hogy városának népét két évtized nehéz gondjai között is föl-felé vezetni képes volt.

— Kétségtelenül voltak érdemes, kiváló segítő-társai, nem ugyan abban az értelemben, amelyet az ő kedvelt írója Tacitus említ Agricola című munkájában. De ha hordtak követ mások is Nagy-Szeged fölépítéséhez, az alkotás, a mű maga, Somogyi Szilveszter örök dicsősége. Az ő alakja iránt érzett tiszteletben egyik vagyunk e közgyűlés tagjai pártállásra tekintet nélkül és a szabadelvű párt is mélyen meghajtja zászlóját az ő feledhetetlen emléke előtt és benső részvétellel fordul az ő hűséges hitvestársa felé, aki az ő otthonát boldoggá varázsolta és munkásságában erős lelki támasza volt.

— Történelmi igazságként annyit már most megállapíthatunk — fejezte be beszédét —, hogy Szeged reneszánsza az ő nevéhez fűződik. Ezért mi ezt a ragyogó, tiszta nevet örökre szívünkbe zárjuk.

Végül Lajer Dezső

a szociáldemokrata párt

nevében emlékezett meg dr. Somogyi Szilveszterről.

— Mi szemben állottunk az elhunyt dr. Somogyi Szilveszter polgármesterrel — mondotta —, ellenfelei voltunk és a legtöbb kérdésben harcokat vívtunk vele. Mégis halálhíre nemcsak megdöbbentett bennünket, hanem őszinte bánatot okozott és gyászközségünk kifejezést is adtunk, amikor elkisértük utolsó útjára. Megtettük ezt azért, mert a sok között ama ritka ellenfeleink közé tartozott, akik nem győzőkkel és a törvényes hatalmi eszközök keretein túl alkalmazott erőszakkal védik és szolgálják a mi meggyőződésünk szerint igazságtalanságokkal telt társadalmi berendezkedés fennmaradását, hanem abban a hitben, hogy az igazságtalanságok megszüntetését a mai társadalmi berendezkedés keretein belül reformokkal is elérhet érn.

— Az elhunyt ilyen értelemben konzervatív és egyuttal reformer is volt. Minden társadalmi osztály polgármestere akart lenni és minden társadalmi osztály érdekeit szerette volna szolgálni. Ha ezt mégsem érthette el, nem rajta múlt, hanem azokon, az ő erejét is felülmúló befolyásokon, melyek a haladás és szükségletek irányát szolgáló terveinek megvalósításában akadályozták. Ilvennek is-

BELVÁROSI MOZI

Utolsó nap Utolsó nap

A Roya' Apóló kamara darabja

Riói lányok

Az évad legsikerültebb látványos, zenés és énekes filmje.